

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta

Päätöspäivämäärä 14.05.2024 § 40

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 14.05.2024

§ 40

St1 Oy, bioetanolilaitoksen ympäristöluvan rauettaminen, Kasaajankatu 13, Lahti

2004/11.01.00.01/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Ympäristönsuojelutarkastaja Virve Kärkkäinen p. 044 416 3872

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla lautakunta tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunkikehitysjohtaja Alho Olli

Päätösehdotus

Lautakunta päättää rauettaa ympäristöluvan, joka koskee St1 Oy:n Lahden bioetanolilaitosta osoitteessa Kasaajankatu 13, Lahti ja vapauttaa toimintaa koskevan vakuuden päätöksen tultua lainvoimaiseksi.

Samalla lautakunta tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Tiivistelmä

St1 Oy on toimittanut 15.11.2023 Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunnalle ilmoituksen Lahden bioetanolilaitoksen toiminnan ja tuotannon lopettamisesta sekä siihen liittyvistä toimenpiteistä. St1 Oy Lahden laitoksen tuotannollinen toiminta (bioetanol, liuosrehu) loppui syyskuussa 2023. Raaka-aineiden vastaanotto

lopetettiin 23.9.2023. Toiminnan lopettamiseen liittyvä tarkastus tehtiin 17.4.2024, jossa todettiin laitos kokonaisuudessaan puretuksi. St1 Oy:n bioetanolilaitoksen ympäristölupa rauetetaan osoitteessa Kasaajankatu 13, Lahti lopettamisilmoituksen ja laitosalueella tehdyn tarkastuksen perusteella.

Tehdasalue on Hartwall Oy:n omistuksessa ja St1 Oy on vuokrannut tarvittavat alueet käyttöönsä ja rakentanut aikoinaan bioetanolia ja liuosrehua valmistavan laitoksen alueelle.

#### ILMOITUS

Luvan haltija

St1 Oy

PL 68

00521 Helsinki

Yhteyshenkilö

Tuula Gåpå

p. 050 568 6007

etunimi.sukunimi@st1.com

#### LAITOS JA SEN SIJAINTI

Lahden bioetanolilaitos (Etanolix Lahti)

Kasaajankatu 13

15520 Lahti

Kiinteistötunnus 398-19-1-2

#### ASIAN KÄSITTELYN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojelulain 88 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomainen voi päättää, että lupa raukeaa, jos

- 1) toiminta on ollut keskeytyneenä yhtäjaksoisesti vähintään viisi vuotta tai toiminnanharjoittaja ilmoittaa, ettei toimintaa aloiteta tai että toiminta on lopetettu.

Ympäristönsuojelulain 34 §:n mukaan asian ratkaisee kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

#### ASIAN VIREILLETULO

St1 Oy ilmoitti 15.11.2023 Lahden bioetanolilaitoksen toiminnan ja tuotannon lopettamisesta sekä siihen liittyvistä toimenpiteistä.

#### TOIMINNAN LOPETUSTOIMENPITEET

Alasajon aikataulu ja lopettamisilmoitus

St1 Oy Lahden laitoksen tuotannollinen toiminta (bioetanoli, liuosrehu) loppui syyskuussa 2023. Raaka-aineiden vastaanotto lopetettiin 23.9.2023, jolloin viimeiset raaka-ainekuormat otettiin vastaan. Etanolin tislaus loppui

25.9.2023 ja viimeinen etanolikuorma lähti laitokselta 29.10.2023.

Liuosrehun viimeinen toimituspäivä oli 26.9.2023.

Laitoksen tyhjennys, säiliöiden, laitteiden ja linjojen huuhtelut ja pesut tehtiin pääosin 04.10.2023 mennessä. Loput kemikaalit tyhjennettiin toimipaikalta 26.10.2023. Toimenpiteillä laitospöytäsaaste saatiin turvalliseen tilaan. Toiminnan alasajoon liittyvät toimenpiteet on esitetty tarkemmin alla sekä kokonaisuudessaan Lahden ympäristöpalveluille toimitetussa ilmoituksessa.

Toimenpiteiden tavoitteena oli, että toiminnan ollessa lopetettuna ympäristöön ja ihmiselle aiheutuvat vaikutukset on poistettu tai minimoitu mahdollisimman tehokkaasti ja laitospöytäsaaste on valmisteltu valmiiksi purkutoimenpiteitä varten.

St1 Oy siirtää tai purkaa kaikki laitoksen laitteet ja rakenteet pois alueelta. Tavoitteena on aloittaa purkutyöt mahdollisimman pian. Purkutyöt suorittaa purkutöihin erikoistunut ulkopuolinen yritys.

#### Kemikaalit

Laitoksella on käytetty tuotannon apuaineena erilaisia kemikaaleja. Kemikaalit on toimitettu laitokselle pääasiassa IBC-konteissa. Laitoksella käytössä olleet kemikaalit ja niiden enimmäismäärä prosessissa ja varastossa (t): St1 BIO-85 (Etanoli-vesiseos 85%) 42 t, natriumhydroksidi 50% 1,5 t, CO<sub>2</sub>, entsyymit 0,5 t, hiivat 1 t, P-Oxonia Active 1 t, moottoriöljy 0,05 t, hydraulioöljy 0,1 t, vaihteistoöljy 0,2 t, glykoli 10 t, 1,2-etaanidioli (=etyleeniglykoli), natrium-2-etyyliheksanoaatti, metyyli-H<sub>1</sub>-bentsotriatsoli 1 t, R404A 0,005 t, R410A 0,07 t, kaliumsorbaatti 1,4 t, urealiuos 35% rehulaatu 1,18 t, typpi 0,04 t.

Toiminnan lopetuksessa kemikaalit käytettiin ensisijaisesti prosessissa hyödyksi. Kemikaalit, joille ei löytynyt jatkokäyttöä, käsiteltiin niiden ominaisuuksien mukaan jätteenä tai vaarallisena jätteenä. Laitos tyhjennettiin kemikaaleista.

Tehtaalla oli käytössä viisi kappaletta kylmäkoneita. Kylmäkoneissa olleet kylmäaineet on tyhjennetty pois. Näiden lisäksi laitoksella valvomotilassa on kaksi ilmalämpöpumppua, jotka jätetään käyttöön. Valvomokontti siirretään kokonaisuutena yrityksen toiselle toimipaikalle.

#### Rakennusten ja laitteiden purku

St1 Oy:n bioetanoli- ja liuosrehulaitos sijaitsi Hartwall Oy:n omistamalla ja yritykseltä vuokratulla teollisuuskiinteistöllä. Hartwall Oy on antanut kirjallisen valtuutuksen St1:n laitteiden ja rakenteiden purkamiselle omistamaltaan alueelta.

#### Jätevesien käsittely ja tarkkailu

Tuotannon loppumisen jälkeen laitoksella olevat kemikaalisäiliöt tyhjennettiin, prosessilaitteet, säiliöt, putkistot ja kanaalit pestiin. Laitoksen prosessipesut suoritettiin syys-lokakuun aikana, jolloin pieni osa huuhteluvesistä johdettiin Hartwallin jätevesiviemäriin. Suurin osa prosessipesuista tehtiin paine- ja imuautoilla ja kemikaalijäämiä sisältävät pesuvedet vietiin ulkopuoliselle toimijalle asianmukaiseen käsittelyyn.

Mahdollisia kemikaalivuotoja varten alueella olleet maanalaiset katastrofisäiliöt on suunniteltu myös purettavan. Niille ei ole enää tarvetta. Alueellinen pelastuslaitos poistaa St1 Oy Lahden laitoksen erikseen

valvottavien laitosten listalta ja kyseinen alue siirtyy osaksi yleisempää Hartwallin teollisuusalueen valvontaa.

St1 Oy on johtanut jätevedet ympäristöluvan määräyksen 12 mukaisesti Hartwallin jätevesiviemäriin ja jäteveden laatua on seurattu jätevesinäyttein. Toiminnan lopettamisen jälkeen teollisuusjätevesiä ei synny, joten niiden tarkkailua ei myöskään suoriteta.

#### Jätteen käsittely ja vakuus

Tuotannon lopetuksessa ja laitoksen siivoamisessa muodostuneet jätteet käsiteltiin asianmukaisesti siten, ettei niistä aiheutunut maaperän tai pinta- tai pohjavesien pilaantumisvaaraa, epäsiisteyttä, roskaantumista tai muuta haittaa.

Jätteiden siirroista laadittiin jätelajin mukaiset asianmukaiset rahti- tai siirtoasiakirjat. Lopetustoimenpiteiden aikana omassa toiminnassa syntyneiden jätteiden määrää seurattiin ja ne raportoidaan viranomaiselle ympäristöluvan mukaisesti vuosiraportoinnin yhteydessä. Kaikki jätteet toimitettiin käsiteltäviksi ainoastaan sellaisiin laitoksiin, joiden ympäristöluvassa on hyväksytty kyseisenlaisen jätteen vastaanotto. Laitteistojen purkamisessa vielä syntyvät jätteet käsitellään asianmukaisesti.

St1 Oy pyytää Lahden kaupungilta lopetusilmoituksen yhteydessä myös jätteenkäsittelyn vakuuden palauttamista. Vakuus on asetettu ympäristöluvan määräyksen 24 mukaisesti.

**RAUETETTAVA YMPÄRISTÖLUPA**

Hämeen ympäristökeskuksen ympäristölupapäätös 5.6.2009  
Nro YSO/67/2009, HAM-2008-Y-375-111. Ympäristölupa on siirretty  
Hämeen ympäristökeskukselta Lahden kaupungin  
ympäristönsuojeluviranomaisen valvontaan 6.11.2018 (HAMELY/283/2016).

#### ASIAN KÄSITTELY

#### ASIAN VIREILLÄOLOSTA TIEDOTTAMINEN JA ASIANOSAISEN KUULEMINEN

Asian vireilläolosta ei ole kuulutettu ennen päätöksentekoa. Kyseessä on ympäristöluvanvaraisen toiminnan lopettaminen. Asian merkittävyyden on katsottu olevan tiedottamisen kannalta vähäinen (Ympäristönsuojelulaki 96 § 1 momentti kohta 4).

Hartwall Oy:tä on kiinteistönomistajana kuultu ja varattu mahdollisuus muistutuksen jättämiseen. Hartwall Oy ei jättänyt muistutusta.

#### LAUSUNNOT

Asiasta ei ole pyydetty lausuntoja.

#### TARKASTUKSET

Laitokselle tehtiin tarkastus 17.4.2024 toiminnan lopettamiseen liittyen. Tarkastuksella ei havaittu huomautettavaa.

#### RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLUPALAUTAKUNNAN RATKAISU

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta päättää, että St1 Oy:n Lahden bioetanolaitoksen ympäristölupa (Hämeen ympäristökeskuksen ympäristölupapäätös 5.6.2009, Nro YSO/67/2009, HAM-2008-Y-375-111) raukeaa ja toiminnan vakuus vapautetaan päätöksen saatua lainvoiman.

#### PERUSTELUT

Rakennus- ja ympäristölupalautakunta rauettaa St1 Oy:n Lahden bioetanolaitoksen ympäristöluvan, sillä toiminnanharjoittaja on ilmoittanut, että ympäristöluvanvarainen toiminta on loppunut (YSL 88 §).

Rakennusvalvonta on myöntänyt rakennukselle purkamisluvan 12.12.2023. Purkutyöt on tehty ja toiminta lopetettu asianmukaisesti. Purkutyöstä on saatu Umacon Oy:n toimittama materiaaliraportti. (JL 118 §)

Lupaviranomaisen on hakemuksesta vapautettava vakuus, kun toiminnanharjoittaja on täyttänyt velvoitteensa. Vakuus voidaan vapauttaa myös osittain. Luvan raukeamista ja toiminnan lopettamista koskevassa päätöksessä tai koeluonteista toimintaa koskevan ilmoituksen johdosta annettavassa päätöksessä voidaan määrätä, että valvontaviranomainen voi vapauttaa vakuuden, kun toiminnanharjoittaja on täyttänyt velvoitteensa. (YSL 61 a §)

Luvanvaraisen toiminnan päätyttyä toimintaa harjoittanut vastaa edelleen lupamääräysten tai valtioneuvoston asetuksella säädetyn yksilöidyn veloitteen mukaisesti tarvittavista toimista pilaantumisen ehkäisemiseksi, samoin kuin toiminnan vaikutusten selvittämisestä ja tarkkailusta (YSL 94 §).

Maaperän pilaantuneisuutta ei ole edellytetty selvitettäväksi. Laitoksella ei sen toiminta-aikana ole tapahtunut vuotoja. Etanoli on biologisesti



nopeasti hajoavaa aerobisissa olosuhteissa. Työterveyslaitoksen Etanolin OVA-ohjeen mukaan maahan joutunut etanoli haihtuu pintamaasta. Etanoli ei sitoudu maa-ainekseen, joten se on erittäin kulkeutuvaa maaperässä ja voi siten joutua pohjaveteen. Etanoli on hyvin vesiliukoista. Se haihtuu nopeasti pintavedestä. Etanoli on biologisesti nopeasti hajoavaa hapellisissa olosuhteissa ja se hajoaa myös hapettomissa olosuhteissa. Puoliintumisaika on aerobisissa olosuhteissa alle viikko. Sen ei ole todettu kertyvän ravintoverkkoon. Voimassa olevien kriteerien perusteella etanolia ei luokitella ympäristölle vaaralliseksi.

Laitoksen toiminta ja kemikaalien varastointi on järjestetty asianmukaisesti lupamääräyksiä noudattaen. Laitosalue ei sijaitse pohjavesialueella. Laitoksen lopettamistoimenpiteet on hoidettu asianmukaisesti. Laitosalue jää teollisuusalueeksi Hartwall Oy:n hallintaan. (YSL 7 §, 16 §).

#### PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Päätös julkaistaan 21.5.2024 Lahden kaupungin verkkosivuilla. Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta, eli 28.5.2024. Päätös on lainvoimainen 30 päivän kuluttua päätöksen tiedoksisaannista kyseistä päivää lukuun ottamatta, jos siitä ei valiteta. Mahdollinen valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

#### SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014): 7 §, 16 §, 34 §, 61 a §, 88 §, 94 §, 96 §, 172 §

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014): 2 §

Jätelaki (646/2011): 118 §

#### LUPAPÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Lahden rakennus- ja ympäristölupalautakunta tiedottaa tästä päätöksestä julkisesti kuuluttamalla Lahden kaupungin ilmoitustaululla ja kaupungin internetsivuilla [www.lahti.fi](http://www.lahti.fi) > ajankohtaista > kuulutukset ja ilmoitukset.

Tieto päätöksestä lähetetään myös asianosaisille.

#### KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Ympäristönsuojeluviranomaisen taksan (Rakennus- ja ympäristölautakunta 1.12.2020 § 74) mukainen maksu ympäristöluvan rauettamisen käsittelylle on 90 euroa/tunti. Asian käsittelyyn on käytetty aikaa kahdeksan tuntia, minkä perusteella tästä päätöksestä peritään hakijalta taksapäätöksen mukainen maksu eli 720 euroa (90 €/h \* 8 h).

#### Muutoksenhaku

Hallintovalitus

#### Toimenpiteet

Ote hakijalle ST1 Oy:lle ja kiinteistön omistajalle Hartwall Oy:lle

Tiedoksi Hämeen ELY-keskus, Päijät-Hämeen pelastuslaitos, Lahti Aqua

Laskutus

Kuulutus